

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агротехнологій

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Методичні рекомендації
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Молодший
бакалавр» початкового рівня (короткий цикл) спеціальності
201 «Агрономія» денної форми навчання

МИКОЛАЇВ

2021

УДК [37.091.27:378]:633/635-057.87

Д36

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету від 23.09.2021 р., протокол № 1.

Укладачі:

- А.В. Дробітько - доктор с.-г. наук, доцент, декан факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету;
- В.В. Гамаюнова - доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою Миколаївського національного аграрного університету;
- С.Г. Чорний - доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства та агрохімії Миколаївського національного аграрного університету;
- О.А. Коваленко - канд. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету;
- Н.В. Нікончук - канд. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри виноградарства та плодовоовочівництва Миколаївського національного аграрного університету;
- Н. В. Маркова - канд. с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету;
- Т.М. Манушкіна - канд. с.-г. наук, доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою Миколаївського національного аграрного університету.

Рецензенти:

- О. М. Дробітько - канд. с.-г. наук, голова ФГ «Олена» Братського району Миколаївської області;
- М.І. Федорчук - доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету.

Зміст

1.	Загальні положення.....	4
2.	Вимоги до рівня підготовки випускника початково рівня (короткий цикл) вищої освіти спеціальності 201 Агрономія.....	4
3.	Організація та порядок роботи екзаменаційної комісії.....	6
4.	Методична база для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.....	8
5.	Оцінювання здобувачів вищої освіти.....	8
6.	Підведення підсумків атестації здобувачів вищої освіти, роботи екзаменаційної комісії.....	10

1. Загальні положення

Методичні рекомендації регламентують порядок підготовки до державної (підсумкової) атестації здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Агрономія» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія.

Атестаційний екзамен є кваліфікаційним і призначений для визначення теоретичної і практичної підготовки випускника до виконання професійних завдань. Програма і порядок проведення випускних екзаменів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в Миколаївському національному аграрному університеті», «Положенням про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти в Миколаївському національному аграрному університеті», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та іншими нормативно-правовими документами.

Відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти визначено форму підсумкової атестації.

Для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти підсумкова атестація проводиться у формі Атестаційного екзамену.

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Атестація осіб, які здобувають ступінь молодшого бакалавра, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їхніх об'єднань (зовнішні стейкхолдери). Строк повноважень екзаменаційних комісій становить один календарний рік.

Пропозиції щодо Голови екзаменаційної комісії розглядаються навчальним відділом й затверджуються на вченій раді університету. Пропозиції надають випускові кафедри, гарант освітньої програми, представники групи забезпечення освітніх програм та рада роботодавців.

2. Вимоги до рівня підготовки випускника початково рівня (короткий цикл) вищої освіти спеціальності 201 Агрономія

Молодший бакалавр повинен оволодіти:

Загальними компетентностями:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
 ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.
 ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК10. Здатність працювати в команді.
 ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальними (фаховими) компетентностями (СК):

- СК1. Здатність використовувати базові знання аграрної науки (рослинництво, агротехнології, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, механізація в рослинництві, захист рослин).
 СК2. Здатність розмножувати та вирощувати сільськогосподарські культури, здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.
 СК3. Знання та розуміння основних біологічних закономірностей і агротехнологічних процесів, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.
 СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.
 СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і наукові дані у галузях сільськогосподарського виробництва.
 СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з біологічними та технологічними процесами в агрономії.
 СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх впливу на навколишнє середовище.
 СК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.
 СК9. Здатність прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

- ПРН1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.
 ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
 ПРН3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

- ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково -технічні досягнення у галузі агрономії.
- ПРН5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.
- ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.
- ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.
- ПРН8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.
- ПРН9. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації та збереженням природного різноманіття.
- ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки.
- ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.
- ПРН12. Організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.
- ПРН13. Організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.
- ПРН14. Удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.
- ПРН15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.
- ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

3. Організація та порядок роботи екзаменаційної комісії

1. Екзаменаційна комісія формується щорічно з метою оцінки підготовки здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти.
2. Завданнями екзаменаційної комісії є:
  - комплексна перевірка й оцінка теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Молодший бакалавр» з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам освітньої програми;
  - прийняття рішення щодо присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачі документа про освіту;
  - розробка пропозицій щодо підвищення якості підготовки фахівців.
3. Головою екзаменаційної комісії призначається висококваліфікований фахівець відповідно до фаху здобувачів вищої освіти, який не є співробітником університету. Одна й та сама особа не може бути Головою екзаменаційної комісії більше 3-х років.

4. Голова екзаменаційної комісії зобов'язаний: ознайомити членів комісії з їх правами та обов'язками, довести до членів комісії основні завдання та вимоги щодо державної (підсумкової) атестації здобувачів вищої освіти, розклад роботи екзаменаційної комісії, критерії оцінювання, особливості організації та проведення державної (підсумкової) атестації, а також забезпечити роботу екзаменаційної комісії відповідно до затвердженого розкладу. Голова екзаменаційної комісії повинен бути присутнім під час проведення підсумкової атестації.

5. Голова екзаменаційної комісії, за необхідності, розглядає скарги здобувачів вищої освіти з питань порушення прав або необ'єктивної оцінки під час публічного складання атестаційного екзамену.

6. Голова екзаменаційної комісії складає звіт про результати роботи екзаменаційної комісії.

7. Заступником Голови екзаменаційної комісії можуть бути декан факультету, гарант освітньої програми. В окремих випадках обов'язки Голови екзаменаційної комісії може виконувати заступник Голови екзаменаційної комісії.

8. Члени екзаменаційної комісії можуть бути: декан факультету, завідувачі кафедр, професори, доценти, наукові співробітники, які є фахівцями з відповідного фаху.

9. Персональний склад членів екзаменаційної комісії затверджується ректором університету за поданням декана факультету (не пізніше як за місяць до початку роботи екзаменаційної комісії).

10. Секретар екзаменаційної комісії призначається з числа співробітників факультету, він не є членом комісії. Він відповідає за правильне й своєчасне оформлення документів по державній (підсумковій) атестації здобувачів вищої освіти.

11. Основні завдання екзаменаційної комісії полягають у комплексній перевірці теоретичної й практичної підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до рівня вищої освіти й особливостей фаху (фахові компетенції зазначено у освітньо-професійній програмі), присвоєнні здобувачам вищої освіти відповідної кваліфікації, видачі диплома встановленого зразку, розробці пропозицій щодо підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням особливостей фаху. Здобувачі вищої освіти повинні виконати програмні результати навчання та отримати позитивне оцінювання за результати державної (підсумкової) атестації.

12. За необхідності, державна (підсумкова) атестація здобувачів вищої освіти може проводитися із застосуванням дистанційних технологій (рекомендації Міністерства освіти і науки України від 14.05.2020 року).

4. Методична база для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти

1. До початку роботи екзаменаційної комісії випускові кафедри готують завдання з навчальних дисциплін, які відображають особливості фаху й компетенції здобувачів вищої освіти.
2. Підготовлені завдання узагальнюються деканатом й формуються у пакет завдань, який розглядається на вченій раді факультету, затверджується першим проректором. Пакет завдань після затвердження надається здобувачам вищої освіти для підготовки до державної (підсумкової) атестації.
3. Для підготовки до державної (підсумкової) атестації здобувачі вищої освіти отримують консультації від науково-педагогічних працівників випускових кафедр.
4. Деканатом факультету складається розклад державної (підсумкової) атестації здобувачів вищої освіти відповідно до графіку освітнього процесу, який затверджується начальником навчального відділу й першим проректором. Розклад підсумкової атестації передбачає проведення консультацій й начитки лекцій.
5. Завдання з навчальних дисциплін, які винесено на державну (підсумкову) атестацію, повинні відповідати програмі підготовки здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін.
6. На підставі затвердженого пакету завдань деканатом розробляються білети до проведення підсумкової атестації, які візує декан факультету й затверджує перший проректор, білети скріплюються гербовою печаткою університету.

5. Оцінювання здобувачів вищої освіти

1. До державної (підсумкової) атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали освітню програму підготовки.
2. Допуском до державної (підсумкової) атестації є наказ про допуск здобувачів вищої освіти.
3. Складання атестаційного екзамену проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участі не менше половини її складу та обов'язкової присутності Голови екзаменаційної комісії.
4. Загальна тривалість екзамену не може перевищувати шести академічних годин на день.
5. Результати складання екзамену визначається оцінками за шкалою ECTS:

Таблиця 1 Оцінки за шкалою ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

6. Допуск здобувачів вищої освіти до державної (підсумкової) атестації зазначається у поданні Голові екзаменаційної комісії.

7. Рішення екзаменаційної комісії про оцінку результатів складання атестаційного екзамену, а також присвоєння кваліфікації, видачу дипломів, у тому числі із зазначенням – відмінні навчальні досягнення випускника, приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів Голова комісії має вирішальний голос.

8. Результати атестаційного екзамену оголошуються Головою екзаменаційної комісії у день його складання.

9. Перескладання атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється.

10. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання екзаменаційної комісії, у протоколі зазначається, що він не є атестований через неявку на державну (підсумкову) атестацію.

11. Рішення про отримання диплому із зазначенням – відмінні навчальні досягнення випускника (з відзнакою), приймається екзаменаційною комісією за певних встановлених умов. Здобувачу вищої освіти, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як з 75 відсотків усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань передбачених освітньою програмою, а з інших навчальних дисциплін та індивідуальних завдань – оцінки «добре», склав державні екзамени з оцінкою «відмінно» (від 90,0 балів за шкалою ECTS), видається документ із зазначенням відмінних навчальних досягнень (з відзнакою).

Рішення щодо присвоєння освітньої кваліфікації і видачу диплому, видачу диплому із позначенням – відмінні навчальні досягнення випускника, приймає екзаменаційна комісія.

Таблиця 2 Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Класифікація кваліфікації	Критерії
Диплом (відмінні навчальні досягнення випускника / з відзнакою)	не менше 75 відсотків відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін та практичної підготовки, з оцінками «добре» з інших дисциплін та з оцінками «відмінно» за результатами державної (підсумкової) атестації; не менше, ніж 75 балів за шкалою ЄКТС з усіх навчальних дисциплін
Диплом	успішне виконання програми підготовки

6. Підведення підсумків атестації здобувачів вищої освіти, роботи екзаменаційної комісії

За підсумками діяльності екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт.

Звіт про роботу екзаменаційної комісії обговорюється та затверджується на її заключному засіданні і підписується головою комісії. Зі звітом повинні ознайомитися декан факультету та гарант освітньої програми.

Результати роботи, пропозиції і рекомендації екзаменаційної комісії обговорюються на засіданні вченої ради факультету агротехнологій. На засіданні вченої ради факультету обговорюються результати роботи екзаменаційної комісії та затверджується звіт голови комісії.

У звіті відображаються рівень підготовки здобувачів вищої освіти, характеристика рівня знань, вмінь та навичок. Вказуються недоліки, допущені у підготовці фахівців, зауваження, щодо забезпечення організації роботи екзаменаційної комісії тощо. У ньому даються пропозиції щодо:

- покращення підготовки фахівців;
  - усунення недоліків в організації проведення атестаційного екзамену;
  - присвоєння здобувачам вищої освіти СВО «Молодший бакалавр»
- рекомендації щодо реалізації академічних прав.

Звіт про роботу екзаменаційної комісії, після обговорення на заключному засіданні, подається до Навчального відділу університету у двотижневий термін по завершенню роботи екзаменаційної комісії та до архіву.

Результати проведення атестаційного екзамену з переліком характерних недоліків і зауважень у підготовці фахівців, зазначених комісією, узагальнюються навчальним відділом, готуються пропозиції щодо заходів з удосконалення освітнього процесу й підвищення якості провадження освітньої діяльності.

Навчальне видання

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ

Методичні рекомендації

Укладачі: **Дробітько** Антоніна Вікторівна,
Гамаюнова Валентина Василівна,
Чорний Сергій Григорович та ін.

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 0,75

Тираж 25 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

